

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 📠: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/515/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

161/2013. (V. 29.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. június 28-án előterjesztett panaszát a 2013. május 29-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. június 28-án, személyesen adta elő panaszát a Testület panaszirodáján.

Az ügy előzményeként elmondta, hogy 2003 óta lakik jelenlegi lakóhelyén (egy kétlakásos társasházban), ahová 2006-ban költöztek szomszédjaik. A panaszosnak szomszédjaival állandó jellegű konfliktusa van, családja több alkalommal a rendőroket is kihívta már miattuk. A panaszos úgy véli, hogy ezekben az esetekben a rendőri eljárás részrehajló volt, mivel a rendőrök sosem az ő érdekeiket nézték.

A panaszos 2012. június 22-én este 9 óra előtt kutyasétáltatásból tartott hazafelé a H. úton. Miután elhaladt társasházuk első lakójának kapuja előtt, a szomszéd kutyája kilökte a rácsot, és megtámadta a panaszos kutyáját. A panaszos hazaérkezvén, 9 óra körül a rendőrkapitányság közvetlen számán kihívta K. városrész rendőrségét, ahol egy hölggyel beszélt. A hölggy felvette a panaszos adatait, majd ígéretet tett, hogy küld járőröket. Mivel a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

kapu nyitva maradt, a panaszos és férje látta, hogy a kis idő múlva kiérkező rendőrök a szomszédokkal elegyedtek beszédbe. Nagyjából 10 percen belül három egyenruhás rendőr érkezett, akik nem mutatkoztak be, igazolványukat pedig a panaszos elfelejtette elkérni. A rendőr a házba nem lépett be, de „fürcsa stílusban” először a panaszos kutyájának oltási könyvét kérte. A panaszos erre közölte, hogy ő szeretné látni a szomszéd kutyájának oltási könyvét, hiszen az a kutya okozott sérelmet az övének. A panaszos ezt követően azért átadta a rendőrnek a kért oltási könyvet saját igazolványaival együtt. Az intézkedő rendőr elvonult, majd a panaszos férjét hívta a kapuhoz, azt javasolva, hogy beszéljék meg a dolgot. A panaszos férje mondta a rendőrnek, hogy ilyen „nulla emberekkel nem lehet semmit megbeszélni”. A rendőr az autóból kiszállva flegma stílusban közölte a panaszossal, „hogy majd a bíróságon tehet feljelentést, a rendőrségen nem”. Jegyzőkönyvet vagy egyéb iratot az esetről kérés ellenére sem kaptak. A rendőrök csak a panaszost igazoltatták, a férjét nem, a panaszos arról ugyanakkor nem tudott beszámolni, hogy a szomszédot igazoltatták-e, csak valószínűsítette, hogy nem. A panaszos a rendőröktől felvilágosítást nem kapott, őt a történetekkel kapcsolatban meg sem hallgatták.

Kérdésre válaszolva a panaszos azt is elmondta, hogy szomszédja rendszerint hangoztatja: neki vannak rendőr barátai, „akikkel igazoltatni is szokott”. A panaszos tudomása szerint szomszédja jelenleg pizza-futárként dolgozik. 2009 óta olyan rossz a viszony közöttük, hogy csak a bíróságon kommunikálnak egymással. A panaszos elmondta még, hogy már hozzá is kihívták többször a rendőrséget hangos zenehallgatás miatt, ezen bejelentések valóságtartalmát azonban a többi szomszéd sem tudta alátámasztani. A panaszos csak akkor érezte méltányosnak az eljárást, amikor nem a kerületi rendőrök jártak el. A panaszos hozzátette, hogy a szomszédok 2010-ben meg is verték, ezzel kapcsolatban a bírósági eljárás már lezárult.

Kérdésre válaszolva a panaszos elmondta, hogy a Testület létezéséről az internetről szerzett tudomást.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében 2012. július 4-én megkereséssel fordult a rendőrséghez. A B. városi rendőr-főkapitányság Hivatalvezetőjének átirata szerint az iratsomagot 2012. július 25-én terjesztették fel az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjéhez, melyet az illetékes ügyintéző tájékoztatása szerint augusztus elején továbbítottak a Testület részére. Mivel azonban a futárjegyzék és az iktatókönyv tanúsága szerint az ügyirat a Testülethez nem érkezett meg, a Testület munkatársának kérésére 2013. február 1-jén végül faxon küldte meg azt az ORFK Panaszirodája.

A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) 2012. június 22-én készített jelentésükben B. város egyik kerületi rendőrkapitányságának r. őrmester és r. főtörzsőrmester rendfokozatú rendőrei az alábbiakról számoltak be.

A gépkocsizó járőrszolgálatot teljesítő rendőrök az ügyeletes r. főtörzsőrmester 21 óra 20 perckor közölt utasítására jelentek meg a B. városbeli H. út 37. szám alatt, mert onnan szomszédjogi vitáról érkezett bejelentés. A rendőröket a helyszínen a bejelentő, N. A. L. (a panaszos szomszédja) fogadta. A jelentés a szomszéd személyazonosító adatait tartalmazza. N. A. L. kérdésre elmondta, hogy 2012. június 22-én kb. 20 óra 45 perckor a panaszos német

dog fajtájú kutyája kint volt az udvaron, amikor saját tulajdonú fekete boxer fajtájú kutyája a bejárati ajtón kiment és a szomszéd kutyájával egymásnak mentek. Ezt követően N. A. L. és a panaszos megpróbálták a kutyákat szétszedni, amikor a német dog a bejelentő jobb kezén lévő mutatóujját megharapta, melyen ettől nagyjából 0,5 cm-es hámsérülés keletkezett. A bejelentő ezt követően értesítette a rendőrséget. N. A. L. kérdésre úgy nyilatkozott, hogy a sérülése további orvosi vizsgálatot nem igényel.

A r. főörzsőrmester a bejelentő meghallgatását követően a panaszost is meghallgatta, akinek személyazonosító adatai szintén szerepelnek a jelenésben. A panaszos elmondta, hogy 2012. június 22-én kb. 20 óra 45 perckor sétálni indult kutyájával, amikor a szomszéd N. A. L. kutyája kiszaladt a lakásból, és összeverekedett az udvaron az ő kutyájával. Ezt követően a kutyákat szétválasztották. A panaszos szerint az ő kutyája nem haraphatta meg a bejelentőt, hanem az a saját kutyája volt.

A rendőrök mind a bejelentő, mind a panaszos kutyájának oltási könyvét elkérték. Az oltási igazolványok szerint mind a panaszos, mind a szomszéd kutyáját beoltották veszettség és más betegségek ellen, és mindkét oltási könyv érvényes volt. A helyszínen elvégzett tanúkutatás eredményre nem vezetett. Kérdésre a panaszos és a bejelentő egyaránt úgy nyilatkoztak, hogy feljelentéssel kívánnak élni. Az igazoltatott személyeket a KIR és SIS rendszerekben ellenőrizték, melyekben egyikük sem szerepelt. A rendőrök a helyszínen tapasztaltakat jelentették az ügyeletnek, amely jelentés készítésére adott utasítást, majd engedélyt adott a távozásra.

2) 2012. július 19-én az intézkedést fogantató r. őrmester újabb jelentést készített, melyben korábbi jelentéséhez képest a következő újdonságokról számolt be.

A r. őrmester megerősítette, hogy a bejelentést a panaszos szomszédja tette, aki a rendőrök kiérkezésekor a kapu előtt tartózkodott, kint az utcán. A r. őrmester a bejelentőnek bemutatkozott, elmondta, miért jött, majd megkérdezte, milyen ügyben kért rendőri segítséget. A férfi sérülése kapcsán nem tudta megmondani, hogy azt a szomszéd kutyája vagy az ő kutyája, esetleg valamelyik kutya nyakörve okozta-e. A r. őrmester elmondta továbbá, hogy a panaszos és a szomszéd lakásának egy közös udvara van, ahová mindkettejüknek szabad bejárása van, elkerített udvarrész pedig nincs.

Ezt követően a rendőr becsengetett a panaszoshoz, aki meglepettnak tűnt. A r. őrmester szerint a panaszos nem tudta, hogy szomszédja hívta a rendőrséget. A rendőr a panaszosnak bemutatkozott, majd közölte vele a rendőri jelenlét okát. Az intézkedés során a panaszossal és szomszédjával a r. őrmester tisztelettudóan, kulturáltan kommunikált. Sem a panaszos, sem szomszédja nem kért semmilyen iratot vagy igazolást a rendőri intézkedésről. A r. őrmester közölte, hogy a panaszost és szomszédját nem ismeri, velük rokoni kapcsolatban nem áll, és velük szemben még sosem fogantatott intézkedést. Az intézkedés alá vont személyek a r. őrmestert arról tájékoztatták, hogy ilyen esemény korábban még nem történt a két kutya között, majd közölték vele, hogy ezentúl figyelni fognak rá, hogy a két kutya közvetlenül ne érintkezzen egymással és ilyen eset többé ne fordulhasson elő.

3) B. város egyik rendőrkapitányságán 2012. július 19-én hivatalos feljegyzés készült, mely szerint az intézkedés fogantatásában résztvevő r. főörzsőrmestert a panaszbeadvánnyal

összefüggésben telefonon meghallgatták, aki a társa által előadottakat megerősítette, a jelentésben foglaltakat pedig nem kívánta kiegészíteni.

A feljegyzést készítő fogda- és kísérszolgálati alosztályvezető szerint az ügyeleti eseménynapló alapján megállapítható, hogy a panaszos beadványában foglaltakkal ellentétben a bejelentést szomszédja, N. A. L. tette a kerületi rendőrkapitányság ügyeletére.

4) Az ügyeleti eseménynapló kivonata szerint 21 óra 03 perckor egy bizonyos N. A. tett bejelentést kutyaharapás miatt B. város érintett rendőrkapitányságára.

III.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) A rendőrök intézkedési kötelezettségével kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

a) A Testület elsőként azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy keletkezett-e a rendőröknek intézkedési kötelezettsége a panaszos által előadott eset kapcsán.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A panaszos állította, hogy személyesen értesítette K. városrész rendőrségét a rendőrkapitányság közvetlen számán, este 9 óra körül. A hívását kezelő diszpécser hölgyet a panaszos az általa előadottak szerint tájékoztatta arról, hogy szomszédjának kutyája a rácsot kilökte, és kutyáját megtámadta.

A rendőrkapitányságról érkezett iratok ezzel ellentétben amellet szólnak, hogy a bejelentést nem a panaszos, hanem szomszédja, N. A. L. tette. Az intézkedést fogatosító rendőrök jelentései szerint N. A. L. szomszédjogi jellegű vitáról tett bejelentést telefonon, és ő maga fogadta a rendőröket a ház előtt. A járőrök állításával egybecseng az ügyeleti eseménynapló kivonata, amely szerint a bejelentést 21 óra 03 perckor tette egy bizonyos N. A., kutyaharapás miatt.

A bejelentés kapcsán a Testület felhívja a figyelmet, hogy az intézkedést fogatosító rendőröket a rendőrkapitányság ügyeletes tájékoztatta a bejelentő személyéről, a járőröknek személyesen nem volt módjuk meggyőződni arról, hogy pontosan ki értesítette telefonon a rendőrkapitányságot. A jelentéseken túl egyetlen olyan dokumentum áll rendelkezésre, amely alátámasztja, hogy a bejelentést nem a panaszos, hanem a szomszéd tette: az ügyeleti

eseménynapló, melyet szintén az ügyeletes tiszt töltött ki és látott el aláírásával. A bejelentésről hangfelvétel nem állt rendelkezésre. A fenti adatok alapján a Testületnek nem volt lehetősége megnyugtató módon tisztázni, hogy pontosan ki tette a bejelentést – illetve, amennyiben mind a szomszéd, mind a panaszos felhívta a rendőrkapitányságot, ki tette ezt először – ennek azonban az intézkedési kötelezettség szempontjából nem is tulajdonított elsődleges jelentőséget.

A rendelkezésre álló adatok alapján nem vitás, hogy valaki – akár a panaszos, akár nem – telefonon értesítette a rendőrkapitányságot egy harapós kutya elszabadulásáról, és a jelentések alapján arra is lehet következtetni, hogy a bejelentő az ügy háttérében meghúzódo szomszédjogi vitáról is tájékoztatta az ügyeletet.

A Testület álláspontja szerint a bejelentő a közbiztonságot veszélyeztető körülményre hívta fel a rendőrség figyelmét, ez pedig a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

b) A Testület ezt követően azt kísérelte meg feltárni, hogy mennyiben tettek eleget a rendőrök az Rtv. által rájuk rótt intézkedési kötelezettségnek.

A panaszos állította, hogy amikor a rendőrséget értesítette, a diszpécser hölgy ígéretet tett, hogy küld járőröket. A panaszos szerint nagyjából 10 percen belül három egyenruhás rendőr érkezett, akik beszédbe elegyedtek szomszédjaival, majd férjét is kihívták a kapuhoz, azt javasolva, hogy „beszéljék meg a dolgot”, mire férje a rendőrökkel közölte, hogy „ilyen nulla emberekkel nem lehet semmit megbeszélni”. A panaszos ezen túlmenően utalt rá, hogy a rendőr őt igazoltatta, és a kutya oltási könyvét is elkérte.

Az ügyeleti napló szerint a bejelentést 21 óra 03 perckor tették, az intézkedés napján készült jelentés pedig rögzíti, hogy 21 óra 20 perckor jelentek meg a rendőrök az intézkedés helyszínén. Az iratok alapján tehát nem vitás, hogy a panaszos vagy szomszédja által tett bejelentés nyomán rövid időn belül rendőrök vonultak ki a panaszos otthonához.

A Testület álláspontja szerint a panaszos előadásából is jól látható, milyen intézkedéseket foganatosítottak a rendőrök az ingatlannál. A panaszos maga rögzíti, hogy a rendőrök szomszédjaival és férjével is beszéltek, a feleket tehát meghallgatták. A panaszos férjét és a szomszédokat megpróbálták megegyezésre bírni, erőfeszítéseik azonban nem jártak sikerrel.

A jelentésben a panaszos szomszédjának személyes adatait is rögzítették, melyből következik, hogy a rendőrök nem csupán a panaszost, hanem a másik kutya tulajdonosát is igazoltatták a helyszínén. A panaszos előadta, hogy annak ellenére, hogy az ő kutyáját harapta meg a másik, mégis az ő kutyája oltási könyvét kérték a rendőrök – a jelentés azonban mind a panaszos, mind a szomszéd kutyája oltási könyvének számát tartalmazza, és mindkét kutya veszélyesség és már betegségek elleni oltásainak érvényességi idejét rögzíti.

A Testület álláspontja szerint a rendőrök azzal, hogy a bejelentés nyomán a helyszínre kimentek, a felek viszonyáról tájékoztak, és az érintett személyeket igazoltatták, a közegészségügyi veszély elhárítása érdekében pedig mindkét kutya oltási könyvét ellenőrizték, intézkedési kötelezettségüknek eleget tettek. A Testület mindezek alapján kimondta, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga az intézkedési kötelezettség teljesítésével összefüggésben nem szenvedett sérelmet.

2) A panaszos általánosságban sérelmezte a rendőri eljárás részrehajló jellegét, valamint az intézkedés hangnemét. A Testület panaszírodáján kifejtette, hogy az ügynek hosszas előzményei vannak, a különböző intézkedések során pedig a rendőrök rendszerint nem az ő érdekeit nézik. A panaszos állítása szerint szomszédja sokszor hangoztatja, hogy neki vannak rendőr barátai, „akkor igazoltatni is szokott”. Állítja továbbá, hogy a rendőrök csak akkor járnak el méltányosan, ha nem a kerületből érkeznek. A panaszos szerint a rendőrök furcsa stílusban, flegmán beszéltek vele. Az általa elmondottakból továbbá az is kitűnik, hogy a rendőrök részrehajló magatartásának igazolását látja abban, hogy először szomszédjaival elegyedtek beszédbe.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése szerint emellett a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

A Testület a hangnemmél kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely megtestesíti az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgál, illetve morális alapot biztosít a Rendőrség számára. Az Országos Rendőrfőkapitány e nyilatkozat aláírásával vállalta, hogy mindent megtesz a benne foglaltak érvényesüléséért. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá a korábbi állásfoglalásában [65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalása Indokolása II. részének 3. pont] megfogalmazottakat jelen esetben is irányadónak tartja, eszerint: „A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket.”

B. város érintett kerületi rendőrkapitányságának rendőrei első jelentésükben ésszerű

magyarázatát adják annak, miért először a panaszos szomszédjaival elegyedtek szóba. A jelentés szerint a rendőröket a helyszínen a bejelentő fogadta, aki nem volt más, mint a panaszos szomszédja – mivel ő értesítette a rendőröket, és kint várta őket a ház előtt, a rendőrök először őt szólították meg. A r. főörzsőrmester állítása szerint a panaszost magát is meghallgatta. A későbbi jelentés azt is leszögezi, hogy az intézkedés során a panaszossal és szomszédjával a r. őrmester tisztelettudóan, kulturáltan kommunikált, ezen túl pedig a r. őrmester arról is beszámolt, hogy a panaszost és szomszédját nem ismeri, velük rokon kapcsolatban nem áll, és velük szemben még sosem foganatosított intézkedést. A csatolt hivatalos feljegyzés szerint társa a fentieket magára is irányadónak ismerte el.

Ahogy az a Testület jelen állásfoglalás korábbi pontja alatt már kifejtette, a jelentések alapján tisztázható volt, hogy nem felel meg a valóságnak a panaszos azon feltevése, hogy csak az ő kutyája oltási könyvét kérték el a rendőrök, és az sem igaz, hogy szomszédját nem igazoltatták. Azt ugyanakkor nem lehetett tisztázni, ki értesítette a rendőröket, ezért a Testület azt a rendőri állítást nem fogadhatta el kétséget kizárólag igaznak, hogy azért a szomszédokkal beszéltek először, mert ők hívták ki őket.

A rendőrök állították, hogy sem a panaszost, sem szomszédját nem ismerik, szerintük pedig az intézkedés hangneme is megfelelő volt. A panaszos ugyanakkor nem azt állította, hogy szomszédja konkrétan azokat a rendőröket ismeri, akik intézkedtek, hanem azt mondta, hogy szomszédjának „vannak rendőr barátai”. A panaszos szerint amikor a kerületi rendőrök intézkednek a rendőri eljárás mindig részrehajló – függetlenül az intézkedést foganatosító rendőrök személyétől.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudta tisztázni, lehet-e valóságalapja a panaszos részrehajlás, illetve a nem megfelelő hangnemet sérelmező állításainak. Mivel a panaszos és a rendőrök előadása közötti ellentmondás következtében a tényállás nem volt feltárható, a Testület úgy foglalt állást, hogy a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalmának megsértése, és ezáltal a panaszos tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható, a hangnem kapcsán pedig a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme sem megállapítható.

3) A panaszos szerint az intézkedő rendőrök nem mutatkoztak be, igazolványukat pedig „elfelejtette elkérni”. A Testület vizsgálta, bemutatkoztak-e a rendőrök, illetve felmutatták-e igazolványaikat, annak ellenére, hogy a panaszos azokat elfelejtette külön kérni.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye [a]), vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye [b]) igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. A (3) bekezdés szerint pedig a rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

Az Rtv. idézett 20. § (1) a) pontja alapján a rendőrt a szolgálati egyenruha, és az azon elhelyezett azonosító jelvény igazolja. A panaszos állítása szerint egyenruhás rendőrök vonultak ki otthonához, azt azonban nem említette, viseltek-e a rendőrök azonosító számot,

erre az információra pedig a rendőri jelentések sem terjedtek ki. Az Rtv. idézett szakaszának (3) bekezdése értelemszerűen arra az esetre vonatkozik, amikor a rendőr egyenruháján azonosító jelvény nincs elhelyezve, tehát a szolgálati igazolványt és az azonosító jelvényt akkor kell felmutatni, amikor a rendőrt az Rtv. 20. §. (1) bekezdésének b) pontja alapján azok igazolják.

Az intézkedő rendőrök jelentéseikben nem utalnak arra, hogy az igazolványaikat felmutatták volna, ugyanakkor arra sem derült fény, hogy azonosító számukat egyenruhájukra tűzve viselték-e, ezért a Testület a válasz hiányát nem értékelte a jogsértés elismeréseként. Az időben később keletkezett jelentés a Testület kérdésére tartalmazott arra vonatkozó adatot, hogy az intézkedő rendőr a panaszosnak bemutatkozott, amikor csöngetésére ajtót nyitott.

A bemutatkozás megtörténtét illetően a r. őrmester előadása a panaszos által kifejtettekkel teljes ellentmondásban állt, olyan alkalmas bizonyíték pedig, amely a fenti ellentmondás megnyugtató tisztázására alkalmas lett volna, nem állt a Testület rendelkezésére. Az Rtv. idézett 20. §-a alapján a Testület abban a kérdésben sem tudott állást foglalni, hogy fel kellett-e mutatniuk a rendőröknek igazolványaikat egyáltalán, ezért úgy foglalt állást, hogy a szolgálati fellépés szabályainak betartását illetően a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

4) A Testület vizsgálta a panaszos részére az üggyel összefüggésben nyújtott tájékoztatás tartalmát, tekintettel arra, hogy a panaszos szerint vele az egyik rendőr azt közölte, majd a bíróságon tehet feljelentést, a rendőrségen nem.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Noha megkeresésében a Testület megkérdezte a rendőröket, hogy pontosan milyen tájékoztatást nyújtottak a panaszosnak a feljelentés megtételének körülményeiről, kérdésére nem kapott választ. A jelentések mindössze annyit rögzítenek, hogy a panaszos és a bejelentő egyaránt úgy nyilatkoztak, hogy feljelentéssel kívánnak élni, arra utaló adatnak azonban a Testület nem jutott birtokába, hogy a rendőrök feljelentést vettek volna fel a helyszínen. Mivel megkereséséhez a Testület a panaszbeadványt is mellékelte, annak érdekében, hogy az intézkedő rendőrök a panaszban sérelmezett valamennyi körülményre tekintettel fogalmazhassák meg válaszaikat, a rendőrök válaszában hiányában a Testület a panaszos állítását fogadta el valósnak. Ennek okán a Testület a következőkben azt vizsgálta, helytállóan állította-e a rendőr, hogy feljelentés megtételére a bíróságon van lehetőség, a rendőrségen nem.

Az iratok nem tesznek említést arról, hogy a panaszos milyen jogszabályba ütköző cselekmény miatt kívánt feljelentéssel élni, és büntető- vagy szabálysértési eljárás lefolytatásának szükségessége merült-e fel a helyszínen.

A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 172. §-ának (1) bekezdése szerint a feljelentést rendszerint az ügyésznél vagy a nyomozó hatóságnál kell írásban vagy szóban megtenni.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. tv. (a továbbiakban: Szabs. tv.) 38. §-a szerint pedig az általános szabálysértési hatóság a fővárosi, megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala [(1)], a Szabs. tv. által a hatáskörébe utalt szabálysértés miatt a szabálysértési hatóság jogkörében a rendőrkapitányság vagy az egyes feladatok ellátására létrehozott rendőri szerv, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve jár el [(2)]. Szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt első fokon a járásbíróság jár el [(3)].

A Szabs. tv. 78. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg. A feljelentést szóban vagy írásban bármely személy vagy szerv megteheti. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni, vagy arról feljegyzést kell készíteni [(2)].

Ugyanezen jogszabály 45. §-a pedig úgy rendelkezik, hogy ha a szabálysértési hatóságnak vagy a bíróságnak az ügyben nincs hatásköre vagy illetékessége, az ügyet haladéktalanul átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz.

Az iratok alapján a Testület véleménye szerint kizárható, hogy a történetek miatt a panaszos bűncselekmény elkövetésére hivatkozva kívánt volna feljelentéssel élni szomszédjával szemben. A Testület álláspontja szerint sokkal valószínűbb, hogy valamilyen szabálysértés elkövetésével vádolhatta szomszédját a panaszos (pl. Szabs. tv. 147. Veszélyeztetés kutyával, 193. § (2)).

A Testület álláspontja szerint az idézett jogszabályok alapján kijelenthető, hogy akár bűncselekmény, akár szabálysértés elkövetése miatt kívánt feljelentéssel élni a panaszos, nem kapott helytálló tájékoztatást a rendőrtől. Bűncselekmény esetén feljelentés megtételére kifejezetten a rendőrségen vagy az ügyészségen lett volna lehetősége a panaszosnak, szabálysértés esetén pedig a szóban forgó szabálysértéstől függően a megfelelő szabálysértési hatóságnál. Amennyiben a konkrét szabálysértést illetően a rendőrségnek mégsem lett volna hatásköre eljárni, illetve első fokon kizárólag a járásbírósnak lett volna eljárási jogosultsága, feljelentését a panaszos akkor is megtehetette volna bármely szabálysértési hatóságnál, tekintettel arra, hogy a Szabs. tv. 45. §-a alapján a szabálysértési hatóságot áttételi kötelezettség terheli.

A fenti okfejtés alapján a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a rendőröktől kapott felvilágosítás a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát sértette.

5) A panaszos kérte, hogy rögzítsenek jegyzőkönyvet a történetekről, azonban a rendőrök kérésének nem tettek eleget, és semmiféle egyéb iratot sem adtak át részére a rendőri intézkedés megtörténtéről.

A r. őrmester és társa a Testület kérdésére a panaszos állításának ellentmondva úgy nyilatkozott, hogy a panaszos semmilyen irat, illetve igazolás kiállítását nem kérte a rendőri intézkedésről.

A kérdés tisztázása érdekében a Testület hivatkozik a 147/2008. (XII. 3.) számú állásfoglalásában írtakra. Az alapul szolgáló ügyben ugyanis részletes tájékoztatást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatától arra vonatkozóan, hogy az intézkedést foganatosító rendőrnek milyen esetekben kell jegyzőkönyvet felvennie eljárásáról – akár az eljárás alanyának kérésére. A válaszlevél szerint az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat alapján az intézkedést foganatosító rendőr köteles eljárásáról jelentést készíteni. Abban az esetben ugyanakkor, ha a rendőr a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (jelenleg 2012. évi II. törvény) vagy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálya alá tartozó eljárást hajt végre, úgy az adott jogszabálynak a jegyzőkönyvre, illetve a jelentésre vonatkozó rendelkezéseit köteles alkalmazni.

Az eljáró rendőrök tagadták, hogy a panaszos jelentés, vagy bármilyen egyéb dokumentum kitöltését kérte volna tőlük, azonban a Testület álláspontja szerint jegyzőkönyv felvételére a fent kifejtettek alapján a rendőrök nem is lettek volna kötelezhetők. Mivel a panaszolt esetben nem került sor a büntetőeljárásról, a szabálysértési eljárásról vagy a közigazgatási hatósági eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó eljárási cselekményre, az utóbb hivatkozott jogszabályok rendelkezéseinek alkalmazása nem jöhetett szóba. Ebből kifolyólag jelen esetben az intézkedő rendőröknek nem állt fenn jogszabályi kötelezettségük arra, hogy fellépésükről jegyzőkönyvet állítsanak ki.

Az eljáró rendőrök a történetekről ugyanakkor jelentésükben kellő részletességgel beszámoltak, így a történetek dokumentálása az arra vonatkozó előírásoknak megfelelően megtörtént.

A Testület mindezek alapján megállapította: azzal, hogy a jegyzőkönyv felvételétől az eljáró rendőrök eltekintettek, és a történéseket jelentésben rögzítették, az irányadó jogszabályi előírások értelmében nem valósítottak meg jogsértést, fellépésük miatt tehát a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát nem érte sérelem.

IV.

A Testület megállapította hogy az intézkedő rendőrök intézkedési kötelezettségüknek eleget tettek, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem szenvedett sérelmet. A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudta tisztázni, lehet-e valóság alapja a panaszos részrehajlás, illetve a nem megfelelő hangnemet sérelmező állításainak, ezért a Testület úgy foglalt állást, hogy a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalmának megsértése, és ezáltal a panaszos tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható, a hangnem kapcsán pedig a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme sem megállapítható. A szolgálati fellépés szabályainak megtartását illetően a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme szintén nem volt megállapítható. A Testület megállapította, hogy a panaszos nem kapott megfelelő tájékoztatást a rendőröktől a feljelentés megtételének lehetőségét illetően, ezért kimondta a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét. A Testület ezen túlmenően azt is megállapította, hogy a rendőrök a jegyzőkönyv felvételének elmulasztásával nem sértették a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

Jelen ügyben a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának kétségkívül megvalósult sérelme nem éri el a súlyosság azon fokát, amely a Testület a panasz országos főkapitánynak való megküldését indokolná. A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2013. május 29.

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET